

RICHARD HOBERTS FILMSVIT OM

DE SJU DÖDSSYNDERNA

HÄNDERNA – GLÄDJEKÄLLAN
HÖST I PARADISET – SPRING FÖR LIVET – ÖGAT
DÄR REGNBÅGEN SLUTAR – FÖDELSEDAGEN

SONET
FILM

”DE SJU DÖDSSYNDERNA” 1993–2000

SJU BERÄTTELSE – TRE GENERATIONER – EN RESA GENOM DET SVENSKA NITTIOTALET

Som barn testar vi gränserna hela tiden. Fördelen med att vara filmregissör är att man kan försätta med det som vuxen.

Under slutet av 1980-talet gjorde jag tre TV-långfilmer som handlade om människors kamp för överlevnad mot olika yttre hot: ”Sommarens Tolv Månader” – ett nutids-/framtidsdrama om ett väldigt klimathot, en thriller om genmanipulation ”Ålder Okänd” och det samiska motståndsdramat ”Den Femtonde Hövdingen”. Jag hade under arbetet med dem alla reflekterat över hur människan äventyrar sin yttre situation också med sina egna, motstridiga inre krafter,

Sommaren 1990 började jag därför söka efter tankar som andra, klokare än jag, tänkt om detta. Tankar som förmådde frilägga och formulera människans starkaste, grundläggande konflikter med sig själv. Och fann en dag begreppet De Sju Dödssynderna – katolska kyrkans tusenåriga sammanfattning av de sju mest svårkontrollerade, irrationella krafterna inne i oss.

Sju namngivna krafter som, såväl var för sig som tillsammans, bråkar i en människa. Sju krafter som styr och skakar om oss både positivt och negativt.

Lusta, girighet, avund, högmod, likgiltighet, frosseri, vrede.

Och jag tänkte som så: Om det här är sju krafter som den mäktiga katolska kyrkan sedan tusen år betraktat så hotfulla att man benämnt dem ”dödssynder”, så borde de väl vara kraftfulla nog att ligga till grund för en svit filmer om några människors vardagskamp i vår tid?

Tänk om vi skulle följa det svenska 1990-talets tre starka, och så olika, generationer under sju år, i sju filmer, om deras liv?

Ragnar Persson, 1940-talets envisa folkhemsbyggare. Deras rebellromantiska barn, som Mikael, som aldrig riktigt växer ur vare sig sina 1960-talsideal eller sina slitna Levisjeans. Och så de unga, utåt så självsäkra men inuti rätt vilna, 80-talisterna: Catti.

I min arbetsbok skrev jag några riktlinjer: ”Sju djupt personliga berättelser. Inga moraliska skolplanscher. Riv bort all kvävande intellektualitet från de stora frågorna, rör vid det mänskliga dilemmat som det uppstår i vardagen”. Till både form och innehåll är filmerna sinsemellan mycket olika. Från tragi-komedi till drama och kanske thriller. Gemensamt är att alla utspelas i nutid med berättelser som kretsar kring de tre huvudkaraktärerna i avgörande skeden av deras liv. Också några av de andra karaktärerna återkommer i flera filmer, i centrum eller i utkanten. Varje film ska stå för sig själv.

Men visade i följd, i en särskild ordning, växer ur de sju en åttonde, övergripande berättelse. En familjesaga. En 90-talskrönika. En mångfärgad fresk om livet och kärleken, sorgen och glädjen i en svensk familj som försöker leva ett så bra och lyckligt liv som möjligt.”

Min plan blev att öppna de sju dörrarna in mot de krafter jag hade störst tillgång till: mina egna. Det här blev min resa som sträckte sig genom det svenska 1990-talet.

Genom leenden, vemod, vrede och rädsla. Och nya leenden.

*Richard Hobert
Kivik och Stockholm, 18 juni 2009*

FILMOGRAFI/BIOGRAPHY

Född 1951 i Kalmar. Gift med skådespelerskan Lena Endre. Tre barn, Nina, Rosanna och Eddie. Bor i Kivik och Stockholm.

1995 tilldelades Hobert ”Ingmar Bergman-priset”. Motiveringen var ”... för mästerverket Glädjekällan och för glädjerk och outröttlig kreativitet.” Många av hans filmer har visats och prisbenåtnas vid internationella film- och TV-festivaler. I Sverige har filmerna fått ett antal nomineringar och vunnit flera Guldbaggar.

RICHARD HOBERT – WRITER & DIRECTOR

Born 1951 in Kalmar, Sweden. Married to actress Lena Endre. One daughter, Nina, and Lena’s two children, Rosanna and Eddie. Lives in Kivik, in the south of Sweden and Stockholm.

In 1995 Hobert was awarded the ”Ingmar Bergman Prize”. ”Firstly it should be noted that this year’s Bergman Prize was awarded by a totally unanimous, not to mention enthusiastic, jury in a decision that was reached in 27 seconds flat. Those of us who have been fortunate enough to see works such as ”The fifteenth chieftain”, ”The Hands” and last but not least, his masterpiece ”Spring of Joy”, have great expectations for Richard Hobert’s exuberant and unflagging creativity”. Stockholm January, 16, 1995, Ingmar Bergman.

Many of Hobert’s films have participated in international festivals and won several international and national awards. Among them ”Everyone loves Alice” – ”Best European Film”, Hollywood Film Festival 2002.

LÅNGFILMER – FEATURE FILMS

2005 – Harrys Döttrar (Harry’s Daughters)	M & R
2004 – Tre Solar (Three Suns)	M & R
2002 – Alla älskar Alice (Everyone Loves Alice)	M & R
2000 – Födelsedagen (The Birthday)	M & R
1999 – Där Regnbågen Slutar (Where the Rainbow Ends)	M & R
1998 – Ögat (The Eye)	M & R
1997 – Spring för Livet (Run For Your Life)	M & R
1995 – Höst I Paradiset (Autumn in Paradise)	M & R
1994 – Händerna (The Hands)	M & R
1993 – Glädjekällan (Spring of Joy)	M & R

TV-LÅNGFILMER – TV MOVIES

1991 – Den Femtonde Hövdingen (The Fifteenth Chieftain)	M & R
1990 – Ålder okänd (Age Unknown)	M & R
1988 – Sommarens Tolv Månader (Twelve Months of Summer)	M & R
1986 – Skånska Mord – Yngsjömordet	Mb & R
1985 – Skånska Mord – Esarparen	Mb & R
1983 – Polskan och Puckelyggen	Mb & R

TV-TEATER – TV DRAMA

1984 – Martin Frosts Imperium	M & R
1981 – Kättaren (The Heretic)	Mb & R
1980 – Två slå den tredje	M & R
1978 – Gänget	M & R

M=Manus/Writer Mb=Manusbearbetning/Adapation R= Regi/Director

HÄNDERNA

GIRIGHET

På en liten isolerad ö lever Catti (Camilla Lundén), hippiebarn i 20-årsåldern, i ett destruktivt förhållande med den tre gånger så gamle småfiffaren Ralf (Sven-Bertil Taube), som hon hjälper driva "Ralfs mat och bensin". När de sista turistbussarna försvinner för sommaren anländer den unge, elegant klädd främlingen Tomas (Boman Oscarsson) till ön. Mycket snart avslöjar Tomas, till synes motvilligt, att han har välsignade händer. De kan både skapa liv, läka sår och hitta vatten på den uttorkade ön. Detta utlöser en väldig förväntan bland öborna som överhöljer Tomas med offergåvor. Catti, som saknar riktning i sitt liv, blir förälskad. Ralf vädrar goda affärer och litar sig med Tomas.

Man kan på sätt och vis säga att "Händerna" handlar om Knutbysekten, tio år innan denna religiösa församling blev avslöjad offentligt med mord på sina egna... Så när man för några år sedan föreslog mig att göra film på Knutbysekten så kunde jag bara svara:

"Tack – men nej tack – jag har redan gjort 'Händerna'."

"Händerna" är inspelad på Ölands alvar. Den karga slätten är ett tidlöst landskap, som kunde ligga i vilken del av världen som helst. Det är en plats där människorna är utsatta för de mest grundläggande fysiska förutsättningarna; sten, vind, sol, eld och brist på vatten.

På en sådan plats blir man lätt känslig för "tecken", förändringar, signaler från den icke-synliga verkligheten. Jag vet av egen erfarenhet.

När jag och fotografen Lars Crépin och scenografen Aida Kalnins körde runt på Öland och letade miljöer inför inspelningen av "Händerna" så passerade vi plötsligt en ateljéskylt där det stod "Händer". Bara 300 meter efter den

skylten fann vi den diversebod och bensinstation som blev "Ralfs Mat och Bensin" i filmen.

Vi fortsatte söka lämpliga avskilda ställen för Tomas framfart utmed småvägar vid kusten. Vi observerades av fågelskådare och fick snart sällskap av traktens ensamme polis. Jag blev lite ställd när han plötsligt körde fram, och allvarligt klev ur sin bil av mycket gammal modell.

"Hej", sa jag. "Har vi brutit mot någon lag? Är det militärområde här...?"

Polisen skakade på huvudet – men höll särskild utkik – förklarade han, efter en liten grupp om fem-sex personer som körde runt mellan ensliga stugor och småbyar och sålde inträdesbiljetter till "Himlen."

"Himlen" var inte någon lokal biograf eller ett nöjesetablissemang, utan platsen "ovan där", Bibelns paradys. Och dit kunde man komma om man gick med i deras religiösa sekt.

Min berättelse pågick alltså redan i trakten – på riktigt.

HÄNDERNA (THE HANDS), 89 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert

Scenografi: Aida Kalnins

Masker: Tina Johansson

Klippning: Leif Kristiansson

Foto: Lars Crépin

Kostym: Marie Wallin

Ljud: Anders Eklund

Musik: Åke Parmerud

Skådespelare: Camilla Lundén (Catti), Sven-Bertil Taube (Ralf), Boman Oscarsson (Tomas), Margreth Weivers (Lanthandlaren), Tomas Norström (Kjell-Åke), Eddie Axberg (Grah), Curt Spångberg (Fransson), Hans Mosesson (Gruppchefen), Jan Tiselius (Polisinspektören), Vanja Rodefeldt (äldre kvinnan), Willie Andreasson (Borrformannen), Li Bräthe (Polisassistenten), Barbro Christensson och Stephan Holmström (Medhjälparna).

Produktion: SVT Malmö och Cimbria Film.

Exekutiva producenter: Bengt Linné och Göran Lindström.

Producent: Tommy Starck.

Inspelad: på Stora Alvarn, östra Öland, Limhamn i Malmö samt studio Malmö.

Distribution: Triangel Film/Kedjan.

Premiär: 29 juli 1994.

RECENSIONER

"En mer än utmärkt film. Se Händerna. Se en filmstjärna födas – Camilla Lundén."

Johan Croneman, Nöjesguiden

"En thriller med oväntade vändningar och skrämmande intensitet. Regissören loaddrar sitt svekfulla vardagsdrama med en klaustrofobisk känsla, framför allt i de kargt, renrakade bilderna bräddade med öppna vidder och känslomässiga tomrum, signerade Lars Crépin."

Helena Lindblad, Dagens Nyheter

"Thrillern är en svår konst. En som har gåvan är Richard Hobert. Händerna visar återigen hans förmåga inte bara att skapa spänning utan också hålla kvar den. En spännande och välkomponerad historia."

Jeanette Gentele, Svenska Dagbladet

"Se den för spänningen. Se den för de nya fina aktörerna. Se den för Sven-Bertil Taubes skull. Richard Hobert bygger upp en suggestiv stämning i en thriller som inte liknar någon annan svensk film."

Jens Peterson, Aftonbladet

"En mycket bra och självfylld film om våra primitiva drifter. Camilla Lundén gör en fantastisk roll. Storheten är Richard Hoberts egen röst. Jag känner igen signalerna från de stora egensinniga filmskaparna."

Kaj Wickbom, Smålandsposten

Guldbaggen 1995 – Bästa manliga huvudroll: Sven Bertil Taube

Nominerade Guldbaggen 1995 – Bästa Foto: Lars Crépin, Bästa Manus: Richard Hobert

"Den intrikat tvinnade intrigen bjuder oavvänt på oväntade vändningar. Händerna är välkommet annorlunda, i atmosfär och gestaltning och en spännande fortsättning på Hoberts dristiga projekt."

Stig Björkman, Chaplin

"Här är en berättelse som lyckas förena kroppslig och jordnära realism med magisk atmosfär och som fokuserar ett väsentligt ämne. Innehåll och form är väl sammanhållna. Stramhet, koncentration, karg knapphet och stark närvarokänsla kännetecknar i stort sett alla skådespelarinsatser. En film att se och länge tänka kring."

Christer Fällman, Östgöta-Correspondenten

"Andra akten i sviten av De Sju Dödssynderna – signerade en av Sveriges mer originella och alltmär intressanta filmskapare. Efter "Glädjekällan" överraskar Hobert med något som möjligen kan påstås vara en hybrid av en tidig Bergman och Polanski. Det finns mycket att yvas över i Händerna. Spelet, dialogen, miljöerna och inte minst Lars Crépins pregnanta foto – här göms ännu en stor svensk filmfotograf. En stark berättelse, förlagd till en tidlös landsbygd, men i sanning i centrum av samtiden."

Mats Nilsson, Nöjesguiden

GLÄDJEKÄLLAN

VREDE

En solig vårdag vinkar den pensionerade frisören Ragnar Persson (Sven Lindberg) av sin hustru Ellen (Helena Brodin) på en chartervecka till Italien. Men det som inte får hända händer. Ellen förolyckas och återvänder hem som aska i en liten urna. Den sorgsne och chockade Ragnar beslutar att Ellens aska ska få vila under syrenen vid sommarstället Glädjekällan. Ragnar får ovälkommet sällskap av sonen Mikael (Göran Stangertz), under namnet Mick Pierson popstjärna på dekis, som hankar sig fram med småspelningar och flitigt brukad fickplunta. Enda passagerare i Micks stora, ruffiga turnébuss är hans unga, nya flickvän Catti (Camilla Lunden). Vi känner henne från "Händerna". Den i mil räknat korta turen genom försomarlandskapet blir en färd med tragikomiska förhinder.

Tillkomsten av "Glädjekällans" manus var märklig. Själva kärnberättelsen hade jag klar sedan sensommaren 1990 i form av sju sidor synopsis och hade sedan ett år planerat att skriva själva manuskrriptet under sommaren 1991.

Tre dagar innan jag skulle påbörja arbetet insjuknade min mor allvarligt.

Det blev så besynnerligt att jag satt vid skrivmaskinen om förmiddagarna och skrev den här filmen om livet och döden, medan jag om eftermiddagarna besökte min mor vid hennes sjukbädd. Som efterhand blev till en dödsbädd. Skrivandet blev ett aktivt sorgearbete under den sommaren som min mor sakta dog.

Vad vi upptäckte i familjen under den här tiden var att samtidigt som vi alla, mamma också, insåg att hennes död närmade sig, så kunde vi plötsligt skratta tillsammans mitt inne i detta förfärliga. Vi fick en alldeles ny, djupare kontakt.

I dessa dubbla känslor levde vi våra liv, våra ytterst livfulla liv, på tragiska villkor, denna sommar 1991. Det här kan man bli arg eller nedslagen över. Eller så kan man, när man så tydligt känner livet och döden stå mot varandra – bli ännu mera angelägen att ta upp kampen mot döden. Vi valde det senare. Privat och i filmen.

Under arbetet gav jag en arbetskod till mina medarbetare. "Glädjekällan" är inte en film

om döden, det är en film om livskraften hos dem som är kvar."

Sven Lindbergs största ängslan inför "Glädjekällan" var:

"Men Richard, tror du verkligen att jag ska gå omkring med den här urnan under armen hela tiden? Kan det inte bli väldigt... väldigt svårt att se...?"

Sven var alltid klar över vad han gjorde, både analytisk och intuitiv, och att handskas med döden i famnen är en knepig balansakt. Jag svarade honom:

"Den är en risk vi får ta. Jag tror det kan fungera för det finns någonting avväpnande i situationen, det finns en humor. Till slut blir urnan med Ellens aska som en tärkartong. När en resa är så lång, förvandlas det som först var heligt till en vanlig sak som man kånkar på under armen, en pryl man kan glömma på bussen, och så där."

Det där fick Sven att bära sin urna lättare. Han behövde inte se hustruns ansikte i den hela tiden. Den attityden, att kånka på döden som skaver och ger besvär, den lättheten tror jag vi lyckades sprida till olika delar av filmen. Det var en svår balansgång men omständigheterna jag skrev filmen under visade mig tydligt hur nära det är till glädjen också när sorgen är som störst.

Som den sommaren när mamma dog.

GLÄDJEKÄLLAN (SPRING OF JOY), 87 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert

Scenografi: Aida Kálnins

Masker: Tina Johansson-Gunther

Musik och sångtexter: Richard Hobert

Framförd av Göran Stangertz & No Bay Band

Foto: Lars Crepin

Kostym: Marie Wallin

Ljud: Anders Eklund

Klippning: Leif Kristiansson

Skådespelare: Sven Lindberg (Ragnar), Göran Stangertz (Mikael), Camilla Lunden (Catti), Helena Brodin (Ellen, Ragnars fru), Mona Malm (Vendela, bästa väninna), Pierre Lindstedt (bilbärgaren), Pär Ericsson (tillsyningsmannen) samt Maj Lindström, Gunvor Ponten, Margreth Weivers, Yvonne Schaloske, Bertil Norström, Bernt Ström, Jerker Fahlstrom, Gunnar Öhlund, Solgärd Kjellgren, Stina von Sydow och Bernt Björnberg

Produktion: SVT-Malmö – Cimbria Film

Exekutiva producenter: Bengt Linné och Göran Lindström.

Producent: Aina Behring.

Inspelad: i Malmö med omnejd samt på Österlen, Skåne.

Distribution: TriangelFilm/Kedjan.

Premiär: 12 november 1993.

RECENSIONER

"Glädjekällan är inget annat än en liten svensk sensation. Den påminner både om Formans och Jiri Menzels tidiga filmer. Hobert kan vara på väg mot något riktigt stort. Håll ögonen öppna."

Mats Nilsson, Nöjesguiden

"Glädjekällan bjuder både på bästa sortens situationskomik och på tänkvårdheter om åldrande och död. Virtuosen i sammanhanget är Sven Lindberg som gör ett mirakulöst porträtt av pappa Ragnar."

Jeanette Gentele, Svenska Dagbladet

"Filmhöstens mest positiva svenska överraskning, mycket smittande och synnerligen övertygande, starkt och frodigt. Ett fyndigt och ofta överraskande manus. Richard Hobert är av en av den nutida svenska filmens mest intressanta filmskapare."

Sven E Olsson, Arbetet

En humoristisk och samtidigt lite sorgsen, igenkännbar nutidsskildring. Hoberts toleranta, humanistiska och positiva hållning präglar "Glädjekällan" och höjer förväntningarna på de återstående filmerna om dödsynderna."

Annika Gustafsson, Sydsvenska Dagbladet

"Sven Lindberg är lysande och Camilla Lunden glänsar i filmhistoriens sken."

Bernt Eklund, Expressen

Ingmar Bergman-priset 1994: Richard Hobert

Motivering: "... Vi som inom en relativt kort tidrymd har haft tillfälle att uppleva verk som Den Femtonde Hövdingen, Händerna och sist men inte minst mästerverket Glädjekällan, vi slår en ring av ljus förväntan omkring Richard Hobert och hans outröttliga kreativitet." – Ingmar Bergman

Guldbaggen 1994: Bästa manliga huvudroll – Sven Lindberg 1994

GöteborgsPostens Nordiska Filmpris 1994

HÖST I PARADISET LUST

Mitt i äppelskördstiden kring "Glädjekällan" uppstår vild passion mellan gamle änklungen Ragnar (Sven Lindberg) och grannen Vendela (Mona Malm). Mikael Persson (Göran Stangertz) har lagt bort både fickplunta och sitt engelskljudande artistnamn och överraskande fått en ny hit med "Nu", en hyllning till lixextasen, inspirerad av kärleken till Catti (Camilla Lundén). Till råga på allt har han blivit korad till "Årets artist". Men direkt efter utnämningen, på nattåget från Stockholm, träffar han ungdomspassionen Suzanne (Solbjörg Höjfeldt), och fullbordar plötsligt det vilda sexuella möte de bara drömt om som unga. Och detta trots att hennes man (Börje Ahlstedt) och hans egen Catti, höggravid, står och väntar på dem på perrongen.

"Höst i paradiset" är en historia om passionens faser och fasor.

Passion är ju inte enbart livsberusning, den innehåller också gränslös sårbarhet, förödmjukelse och smärta. En kraft som är "härlig... och förfärlig" (Mikael Persson – Födelsedagen 2000)!

Filmen berättar om tre olika faser av kärleken, och låter dem spegla varandra.

Passionen mellan de äldre, Ragnar och Vendela, som blir som en ungdomsförälskelse.

Att skildra lust bland äldre är av någon anledning närmast tabu i film. Jag ville försöka ge den mogna sexualiteten kropp och ansikte. Och värdighet.

Skådespelerskan Mona Malm blev med sin blandning av oförställd sensualitet, livsbejakelse och en personlig absolut räkhet den naturliga sinnebild för Vendela. Det är kanske så jag vill se min egen älskade kvinna åldras?

Sedan har vi på andra kanten en lite desperat medelåldersproblematik med tvivel, besvikelser, bekräftelsebehov, vrede och förbittring – som drabbar äppelodlaren Henning och hans maka Suzanne, som varit otrogen med Mick.

Kärlekens, till det yttre, lugna fas finns mellan de båda andra, Catti och Mikael, som befinner sig mitt i det självbegränsande familjelivet, där tiden inte räcker till för några andra.

Ända tills en gammal passion dyker upp och slår allting i bitar.

Ur vad uppstår den oemotståndliga "Lusten"? Ur det förbudnas lockelse, doften och smaken av "förbudnen frukt"?

År 1963 i Huskvarna, där min kompis Bernt-Åke var son till en frikyrkopastor, deltog vi i en kristen ungdomsgårdsverksamhet, en av tidens få möjligheter till uteliv för en 12-åring i den lilla staden. Tydligt också för vuxna. En söndag bad en fröken i söndagsskolan att jag skulle stanna kvar och stapla biblar med henne.

Det var något helt annat det handlade om. Hon var i senare delen av tjuogaårsåldern. Ur denna timmeslånga bibelstapling i kyrkans kallare växte någonting oerhört lockande. Var det hon som överskred gränsen – eller jag?

Visst var jag ung. Men jag hade köpt Piff, en populär porr tidning, av en äldre skolkamrat och läst hur man gjorde. Jag minns att det var jag som lade min hand på hennes högra bröst. Bara så där, av en tillfällighet. Oerhört lockad och kåt.

Hon svarade på det. Under någon minut i kyrkans kallare slukade vi varandra.

Var jag i den stunden ett offer för en äldre kvinna? Ja och nej.

Jag minns henne som min första riktiga passion. Gjorde vi det? Nej, bara nästan.

Hon avbröt oss i sista ögonblicket och sa "För-låt!" och försvann. Jag såg henne aldrig mer.

HÖST I PARADISET (AUTUMN IN PARADISE), 89 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert

Scenografi: Aida Kalnins

Masker: Tina Johansson-Gunther

Ljudmix: Gabor Pasztor

Musik och sångtexter: Richard Hobert

Framfört av Göran Stangertz & No Bay Band

Foto: Lars Crepin

Kostym: Aida Kalnins

Ljud: Tibor Fonyodi

Klippning: Christer Swede

Skådespelare: Göran Stangertz (Mikael), Camilla Lundén (Catti), Sven Lindberg (Ragnar), Mona Malm (Vendela), Börje Ahlstedt (Henning), Solbjörg Höjfeldt (Suzanne), Per Waldvik (Mäklaren)
Produktion: Cimbria Film i samarbete med SVT Drama Malmö och Film på Österlen
Exekutiva producenter: Göran Lindström och Bengt Linné.
Producent: Göran Lindström.
Inspelad: på Österlen i Skåne. Distribution: Sonet Film, Peter Possne.
Premiär: 6 oktober 1995.

RECENSIONER

"Detta är den nya, stora, svenske filmregissören, Richard Hobert var namnet. Han har det här unika att han känner med sina människor, även i det otrevliga, han möter kriserna. Det finns något mycket, mycket speciellt hos honom. En vacker film, påminner om Bertolucci, en sensualism som är fantastisk. Camilla Lundén är den nya stjärnan i svensk film, upptäckt av Hobert."

Nils-Petter Sundgren, Gomorron TV4

"En ren fröjd. Rakt igenom utmärkte skådespelare och gripande förvecklingar. En säker och väl berättad film där allt fungerar"

Jens Peterson, Aftonbladet

"Vad är det för barnsligheter Sven Lindbergs snälle pensionär Ragnar Persson håller på med? En föroläpning mot publikens intelligens."

Jan Aghed, Sydsvenska Dagbladet

"En rikedom av roande och inkanande iakttagelser, en underhållande och omtumlande resa med skönhetsfläckar och goda stunder."

Eva af Geijerstam, Dagens Nyheter

"Rörande, mänsklig och mycket charmerande. Hoberts bästa film."

Gunnar Rehlin,GT/KvP

"Lekfullt och ömsint. Mona Malm och Sven Lindberg hanterar situationerna och replikerna med finess och stor yrkesskicklighet, med Vendela har Mona Malm nu kvalificerat sig för en Guldbagge. Richard Hobert alldeles egna ton i det svenska filmlandskapet är i allra högsta grad hörbar."

Bo Ludvigsson, Svenska Dagbladet

"**Nordisk Amanda**" – Bästa Nordiska Film 1995
"**Årets kärlekspar** – Mona Malm och Sven Lindberg"
Filmpublicisternas Förening

"En härligt underhållande film med Lars Crépins sinnligt doftande foto och Hoberts känsliga balans."
Sven E Olsson, Arbetet Nyheterna

"Hoberts storhet ligger i hans berättartalang. Med dessa utmärkte skådespelare blir besöket i lustgården ett odelat nöje."

Bernt Eklund, Expressen

"Richard Hobert breddar det psykologiska registret och belyser kärlekens alla sidor, även de mörka och solrika. "Höst i Paradiset" är en ljus film, en hyllning till mognaden och livet."

Monika Tunbäck-Hansson, GöteborgsPosten

"En komedi med en innerlighet och känsla som vittnar om stor talang. Sven Lindberg och Mona Malm spelar det åldrande kärleksparet i den första passionens alla turer på ett mästerligt sätt."

Björn G Stenberg, Upsala Nya Tidning

"En film att njuta av. Richard Hobert är en regissör vars filmer inte liknar den svenska standardmodellen, han äger en lätthet i berättandet och närmar sig sina människor kärleksfullt utan att mästra eller banalisera. Med sina filmer som Glädjekällan och Händerna har han tagit sig fram till det främsta ledet av svenska filmskapare, en plats som han väl försvarar med sin nya film Höst i Paradiset. Den är värd en stor publik."

Uno Ohlsson, Norrköpings Tidningar

"En tragikomisk pärla som återigen visar att Hobert är vår just nu klaraste regibegåvning"
Stefan Andersson, Folkbladet Östgöten

SPRING FÖR LIVET

LIKGILTIGHET

Catti (Camilla Lundén) får som nybliven mamma se sin utländska sänggranne på BB, Maria (Indra Rogas) fly när polisen stormar in i salen för att utvisa henne. Catti upptäcker Marias kvarlämnade gömda barn. Hon hjälper tillsammans med sin man Mikael (Göran Stangertz), Maria och hennes make Stefan (Armands Reinfelds) att fly genom ett hotfullt Sverige. Gruppen får stöd av framför allt sjuksköterskan Ingrid (Lena Endre) och den före detta FN-soldaten, Bosnienveteranen Erik (Jakob Eklund). Flykten med Maria och Stefan genom Sverige blir ett hastigt uppvaknande för Catti och Mikael om världen bortom deras privata.

Själv bodde jag 1995 i Malmö. Bara några mil därifrån hade en rasistisk och nazistisk rörelse vuxit fram med förnyad kraft: Sjöborörelsen, den gamla skånska brunskjorterörelsen från 30-talet, vars skrän om att alla utlänningar skulle bort nu fått ny livsluft genom greve Ian Hamiltons och schlagerkungen Bert Karlssons missnöjesparti Ny Demokrati.

En stor och snabb invandring i stadsdelen Rosengård gjorde att klimatet härnade mellan invandrare och gamla malmöbor. Ytterlighetspartier demonstrerade i den gamla arbetarstadsdelen Möllevången. Flyktningförläggningar attackerades. På Möllevångstorget, där arbetarrörelsens vagga en gång hade stått och Hjalmar Branting höll tal, fanns sedan långt tillbaka en mycket vital torghandel. Plötsligt fick de svenska torghandlarna konkurrens av invandrare, och de svenska torghandlarna blev ursinniga, de protesterade med att sätta upp svenska och skånska flaggor vid sina stånd med texter som "Svensk frukt. Ren och fläckfri!"

Om högeropportunisten Sven-Olle Olsson i Sjöbo vid den här tiden varit 20-30 år yngre och mera karismatisk hade han nog kunnat bli en svensk mini-Hitler. Jo, så illa kändes det.

Då, medan jag skrev på manuskriptet till

"Spring för livet" begicks de rasistiska morderna på pojkarna Patrick Nadju och John Hron. I hemvärdet, medborgargården och till och med inom polis och militär demonstrerades öppet en nationalistisk samhällssyn. Regeringen visade sig trött och likgiltig. Och opportunistisk. Ny Demokratis partiprogram inarbetades snabbt i regeringspolitiken.

Dagen efter presskonferensen inför "Spring för livet", fick jag ta emot flera dödshot från olika rasistiska grupperingar; "För ditt eget bästa, Richard: lägg ner den här filmen!".

När jag tog kontakt med polisen, sa de att det "förmodligen" handlade om tomma hot. Vid ett tillfälle återvände jag till bilen på den obebakade parkeringsplatsen vid TV-huset intill Jägersros galoppbana. Jag satte mig tillrätta vid ratten, och kände en underlig obalans. För säkerhets skull klev jag ur igen för att ta en titt.

Jag plockade av navkapslarna, och såg att samtliga hjulmuttrar hade gängats ut till den yttersta gängningen. Om jag kommit ut i fart på motorvägen skulle hjulen ha släppt. "Spring för livet" är en mörk berättelse, men den berättar om människor som bär ljuset genom mörkret. Människor som gett sig fan på att inte mörkret ska få ta över.

SPRING FÖR LIVET (RUN FOR YOUR LIFE), 114 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert
Scenografi: Aida Kalnins
Mask: Tina Johansson-Gunther
Musik: Björn Hallman
Ljudmix: Gabor Pasztor

Foto: Lars Crépin
Kostym: Gertrud Hemmel
Ljud: Mats Lindskog
Klippning: Leif Kristiansson

Skådespelare: Göran Stangertz (Mikael), Camilla Lundén (Catti), Lena Endre (Ingrid), Jakob Eklund (Erik), Peter Andersson (Kriminalinspektör), Reine Brynolfsson (Polis), Tommy Jonsson (polis), Indra Roga (Maria, flykting), Armands Reinfelds (manlig flykting), Sven Lindberg (Ragnar), Mona Malm (Vendela).

Produktion: Cimbria Film i samarbete med SVT Drama Malmö, Filmhusateljéerna AB, Film på Österlen, med stöd av Svenska Filminstitutet, filmkonsulent Bengt Forslund.

Exekutiva producenter: Göran Lindström och Bengt Linné.

Producent: Göran Lindström.

Inspelad: i Malmö, Lund, Revingshede skjutfält samt på Österlen.

Distribution: Sonet Film, Peter Possne.

Premiär: 19 september 1997.

RECENSIONER

"Äntligen en inhemsk spelfilm med ett lidelsefullt och utmanande samtidsengagemang. Här framstår Hobert i hög grad som en djärv, personlig och viktig regissör."

Jan Aghed, Sydsvenska Dagbladet

"Svenskarna behöver inte vara avundsjuka på den danska filmsuccén. De kan gott själva. Stadens mest nödvändiga film."

Preben B.Christensen, Aktuellt Kultur, Danmark

"Äntligen! En film med fäste i nuet. Häftig och underhållande. Allt på en gång. På ett sätt som sticker ut i svensk film utnyttjar Hobert den tyngd som den moderna filmupplevelsen är mäktig. En kanonfilm!"

Anders Hansson, GöteborgsPosten

"Spring för livet är filmen vi efterlyst och efterlängtat. En osedvanligt välspelad svensk film. Jakob Eklunds bästa rolltolkning på bio någonsin. Den här filmen lyser som en fyrbåk i höstmörkret. Se den så fort ni kan!"

Sven E Ohlsson, Arbetet

"Stort och viktigt. Starkt och välgjort."

Jens Peterson, Aftonbladet

"En politisk korrekthet vi nog alla kan klara oss förutan. Visst blir det bitvis engagerande, visst är det viktigt och delvis välfunnet, men också kryckigt, stiltigt och så in i Norden duktigt."

Johan Croneman, Dagens Nyheter

"Fruktansvärt bra. Jag var upprymd i dagar efteråt."

Bengt Ohlsson, Dagens Nyheter

Göteborgs Stora Pris 1997

Göteborgs Filmfestivals Publikpris

Guldbagge 1997 – "Bästa Manliga Huvudroll" – Göran Stangertz

Nomineringar Guldbagge 1997: "Bästa Film", "Bästa Manliga Huvudroll" – Jakob Eklund,

"Bästa Kvinnliga Huvudroll" – Lena Endre, "Bästa Kvinnliga Huvudroll" – Camilla Lundén

"Världsklass. Manus är intelligent och oklanderligt logiskt. Spelet står på en nivå som bara de riktigt stora regissörerna mäktar skapa. En höjdpunkt i svensk filmproduktion"

Olle Grönstedt, NU

"En mörk och härtsläande berättelse om rasism och främlingshat i dagens Sverige. Tempostark och välberättad, med utmärkta skådespelare."

Variety, USA

"En mörk film som tar strupgrepp på oss åskådare och behåller greppet fram till slutet."

Gunnar Rehlin, GT

"Utmärkt svensk thriller. Äntligen en svensk film som kliver ner mitt i den svenska myllan och dramatiserar ett hörn av verkligheten."

Mats Nilsson, Nöjesguiden

"Spring för livet är kort sagt en film som skapar ursinne, inte vanmakt, en film jag önskar att varje människa i det här landet hade möjlighet att se."

Peter O Nilsson, Expressen

"Hobert gör den film om Sverige i dagens värld som man länge saknat. Kring Lena Endres förlösserska finns en stilla övertygelse och kraft som liknar en mer jordbunden släkting till Kieselowskis mångtydiga kvinnor."

Stefan Andersson Folkbladet Östgöten

ÖGAT

AVUND

Sjuksköterskan, flyktinghjälparen Ingrid (Lena Endre) har äntligen funnit mannen i sitt liv; Fredrik (Samuel Fröler). De förlovar sig och verkar lyckligast i världen. Men plötsligt försvinner Fredrik. Enda spåret efter honom är en väska på Danmarksbåtens däck. Ingrid är tröstlös. Det visar sig att Fredrik själv arrangerat sitt försvinnande, för att i smyg kunna studera om Ingrid sörjer honom tillräckligt. Om hon verkligen älskar honom.

Ögat är en film om kärlek, men ännu mera en film om kärlekslöshet. Om brist och oförmåga och om den mörka och väldiga kraft av avund och svartsjuka som föds ur det.

Huvudpersonen, miljonären Fredrik, är nog en inte helt ovanlig personlighet.

Han lider av en sådan brist på självkänsla att hans yttre framgångar är nödvändiga för honom för att han ska känna ett värde. Fredrik har blivit så kränkt i sin barndom att han inte vågar lita på kärleken. Så när han äntligen hittat kvinnan han längtat efter i hela sitt liv, Ingrid, vågar han inte tro på att han är värd henne.

Jag skrev filmen under arbetstiteln "Ett kärleksbevis". Hur kan vi känna oss säkra på varandra i en kärleksrelation, på att vara värda att älskas – och på att man förmår älska?

För Fredrik måste kärleken bevisas gång på gång på gång. Han vill ha en helforsäkring.

Men för Ingrid är utsattheten kärlekens största möjlighet och värsta risk. För att få det bästa kan hon bara utlämna sig helt och ge och hoppas på att få tillbaka. Hon kräver bara en enda sak av kärleken; uppriktighet.

Drivkraften bakom den här historien var att visa hur en människa kan pressas så till den milda grad att kärleken förvandlas till sin motsats. Till slut borde man fråga sig vem som är filmens verkliga offer och vem som då blir gärningsmannen?

Historien i "Ögat" har delvis verklighetsbakgrund. En kväll på en middag kom jag i samspråk med en trevlig man. Lite avmätt kanske, kontrollerad, en bekant till en bekant till en be-

kant. Vi stod ganska länge och pratade film.

Ett par veckor senare ringde en annan vän och sa att denne man plötsligt försvunnit! Polisen hade funnit hans väska på Englandsfärjan. En tvåbarnsfar var spårlost borta, och ingen förstod vad som hade hänt.

Hans hustru var mällös, alltsammans var alldeles förskräckligt.

Men ett halvår senare ringde telefonen hemma hos hans hustru. Det var alldeles tyst i andra änden. Hon frågade: "Är det... du...?"

Hustrun hörde att samtalet kom långt, långt bortifrån, men den som ringde sa inte ett ord. Sedan bröts det.

Dessa tysta telefonsamtal långt bortifrån återkom under flera år med ojämn intervaller. Och ibland när hustrun gick ut ur huset hade hon en obehaglig känsla av att han satt och betraktade henne från någon lägenhet i närheten.

Varför? Mannen var en komplicerad natur. Vissa tecken pekade på ett incestuöst förhållande med modern. Hustrun berättade hur de flera år tidigare tillsammans med modern suttit och tittat på "Yngsjömordet", en av mina filmer i TV-serien "Skånska mord", och när kärleks-scenerna mellan mamman och sonen spelades upp uppstod en oerhört säregen stämning. Hustrun berättade att just då var någonting i det rummet fullkomligt galeat. Hon hade aldrig vetat hur hon skulle ta upp det med honom. Då mindes jag plötsligt vad han hade pratat med mig om: Kärleksscenerna mellan mor och son i "Yngsjömordet".

ÖGAT (THE EYE), 114 MIN

Manus och Regi: Richard Hobert

Scenografi: Aida Kalnins

Mask: Tina Johansson-Gunther

Musik: Björn Hallman

Ljdmix: Gabor Pasztor

Foto: Lars Crépin

Kostym: Kajsa Tosting

Ljud: Mats Lindskog

Klippning: Leif Kristiansson

Skådespelare: Lena Endre (Ingrid), Samuel Fröler (Fredrik), Göran Stangertz (Mikael), Camilla Lundén (Catti), Sven Wollter (Kriminalinspektören), Thomas Roos, Fredrik Hammar, Erik Larsson, Dan Bratt m fl.

Produktion: Cimbria Film i samarbete med SVT Drama Malmö, FilmhusateljernaAB, Film på Österlen, med stöd av Svenska Filminstitutet, filmkonsulent Mats Arehn.

Exekutiva producenter: Göran Lindström och Bengt Linné.

Producent: Göran Lindström.

Inspelad: i Malmö. Distribution Sonet Film, Peter Possne.

Premiär: 2 oktober 1998.

RECENSIONER

"Med "Ögat" lyfter Richard Hobert sin egen filmkonst liksom den svenska speelfilmen till en högre nivå. Berättarmässigt liksom filmspråkligt finns här en imponerande uppfinningsrikedom. Det är lekfullt, det är oväntat, det är skrämmande – med en komplexitet som inte hör till vanligheterna i svensk film. Hobert lyckas med konststycket att låta oss ta del av två diametralt motsatta perspektiv samtidigt: oskuldsfullhetens och demonins. Här är Ögat en psykologisk thriller med effektfulla återklanger av Hitchcocks Vertigo, Claytons De Oskyldiga och Powells Peeping Tom. I Ögat, liksom i dem, är inget vad det synes vara. Men till sist är Ögat ändå Lena Endres film, denna enastående aktris. Hon är de små skiftningarnas mästare."

Carl Johan Malmberg, Svenska Dagbladet

"Lena Endre och Samuel Fröler är ett glödande kärlekspar."

Bernt Eklund, Expressen

"Ögat är en studie i galenskap. Här finns likheter med "Sliver", thrillern med Sharon Stone, men Hoberts film är bättre och går mer på djupet – inte minst på grund av bättre skådespelare."

Jan-Olov Andersson, Aftonbladet

"I Richard Hoberts filmer finns en form av egenartad vital rörlighet som ställt dem utanför alla former och genrer. Varje gång sedan Glädjekällan tycker man sig se en aldrig tidigare skadad film, att det man ser är i bästa mening originellt. Med Ögat förhåller sig saken plötsligt annorlunda. Temat om den totala kärlekens omöjlighet försvinner i ett melodramatiskt töcken. Dock: Björn Hallmans symfoniska skräckmusik är laddat storslagen – och det sammanbindande kitt filmen behövt så mycket mer av."

Eva af Geijerstam, Dagens Nyheter

"Silver Dolphin" – bästa skådespelerska: Lena Endre, Troia Int Film Festival

"Årets Kärlekspar" – Lena Endre – Samuel Fröler, Filmpublicisternas Förening

"Ouvertyren med kärleksparets erotiska lekar, Endres födelsedagsfest och de första oroande tecknen på att hennes livs kärlek har en skruv lös – dessa scener är oklanderligt registrerade och spelade och bådär gott. Men efter Frölers försvinnande verkar även logiken ha hoppat överbord från Köpenhamnsbåten. Som åskådare både förvånas, irriteras och distraheras man av en långsökt och ostadigt thrillerkonstruktion."

Jan Aghed, Sydsvenska Dagbladet

"Hobert förvånar igen. Här kombinerar han teknisk briljans med stilkänsla på ett sätt som sällan skådas i svensk film. Stundtals ger han sig här in på Hitchcocks och Polanskis domäner i ett subtilt men spänningskapande thrillerberättande, laddad vardagsnära situationer med oro och suggestiva stämningar. Han vågar lyfta fram dramats moraliska och existentiella komplikationer i en avslutning som inte ska avslöjas. Här finns en konstnärlig integritet som förbluffar. Hobert har gjort en lysande film."

Per Westerlund, ERGO

"Örat är en lika betydelsefull kanal in i filmen som ögat. Björn Hallman har skrivit en musik som står på samma nivå som filmens andra rollinnehavare. Hobert lyckas göra vardagen så dramatisk att publiken blir mer omtumlad av den än av en amerikansk actionfilm. Som alltid i Hoberts filmer ett ypperligt spel."

Olle Grönstedt, NU

"En intelligent och underhållande psykologisk thriller. Fröler fullständigt övertygande med galenskapen lurande bakom det artiga leendet och varma ögonen, Endre lägger ännu ett intensivt porträtt till sin imponerande meritlista."

Variety, USA

DÄR REGNBÅGEN SLUTAR FROSSERI

Mikael lyckas plötsligt förverkliga sin omätliga livsdröm: en musikal om sitt eget liv, framförd av Sveriges Bästa Artister (Tommy Körberg, Helen Sjöholm, Annette Friberg, Sharon Dyall, Peter Jöback) i arenan Globen i Stockholm. Musikalen blandar Mikael's verklighet med hans drömmar och mardrömmar. Men projektet är varken gratis eller riskfritt; kronofogden driver Mikael och Catti och deras båda barn från hus och Cattis secondhandaffär till ett boende på campingplats.

För att få trovärdighet i den här berättelsen behövde vi landets bästa artister. Jag sa till min lojale och kreativa producent för hela filmprojektet, Göran Lindström:

”Göran, nu måste vi ha Jöback och Körberg och Helen Sjöholm och...!”

”Självklart, sa Göran. Jag ska göra vad jag kan... med de pengar vi har.”

Till vår stora glädje sa de ”ja” allihop, direkt. Det gick blixtsnabbt. Förberedelserna gick undan så in i helvete att jag liksom inte hann reflektera över att de faktiskt hade sagt ja till att jag också skulle skriva deras musik och sångtexter.

Men jag kände övermodets vingslag blåsa i nacken när det drog ihop sig till första musiksamlingen i Stockholm. Den skulle hållas i Polars gamla studio, ABBA-studion.

”Klockan tio noll-noll, sa Göran Lindström. ”Då är alla där. Och du spelar upp dina låtar ”Jag kommer aldrig att glömma det ögonblick jag går in i den berömda ABBA-studion. Och jag får den där gitarren i handen för att ta ton och börja sjunga och jag ser mig omkring. Vända mot mig står Tommy Körberg, Helen Sjöholm, Peter Jöback, Sharon Dyall... hela musikaleiten. För att lyssna på mig.

Det går sakta upp för mig vad jag har föresatt mig. My God! Richard...vad gör du här?

Och ja, jag tar mig alltså igenom. Och alla är förstas uppmuntrande och urprofessionella.

Men där svajade jag, det kan jag lova. I en trefyra minuter där kände jag: nu spricker det...!

Själva kärnberättelsen är en litet koncentrat av kommersialismens fröjder och risker. En marknad där allt är utbytbar; karaktärer, aktörer,

färgen i fonden, storyn. Och filmkonstens egna villkor att försöka göra sig gällande var något vi också konkret fick känna av under filmandet. Mikael's kamp med finansiering var vår egen. Vi hade inte fått ett öre i förhandsstöd för de tre första filmerna. Räddningen mitt i

projektet var filmkonsulenten Bengt Forslunds kraftfulla satsning i ”Spring för livet”. Men av andra fick vi endast 1-2 miljoner vardera för de tre sista. Av filmsvitens totalbudget på cirka 90 miljoner kronor fick vi ett SFI-förhandsstöd på knappt 10,5 miljoner. Plus ett plötsligt särskilt 7 miljoners projektstöd i sista stund som en god filmfé trollade fram i egen stilla protest mot filmkonsulenternas njugghet. Nej, filmfé var inte Bergman.

De som bar projektet var privata finansierare, Sveriges Television i Malmö och dess djärve chef Bengt Linné, våra egna och skådespelarnas insatser, stark support från de tekniska bolagen och distributören Sonet/Peter Possne och en tillräckligt stor sammanlagd publik i Sverige och utomlands. Men vi balanserade på slak lina med kronofogden i avgrunden nedanför, just så som Mikael Persson.

Vi hyrde ett jättecirkustält som vi satte upp i Malmö hamn. Vi hade massor med scener att filma – och så drabbades vi av snöstorm och åska och ösregn. Vi hade bara råd med cirkustältet i några få dagar. Plötsligt var det en enda inspelningsdag kvar, och så kom ägarna och slet upp tältpinnarna. Och där stod vi och tog tillbaka dom och satte dom i marken igen.

Så där trollade vi vidare varje dag med befintliga och obefintliga resurser.

DÄR REGNBÅGEN SLUTAR (WHERE THE RAINBOW ENDS), 111 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert
Scenografi: Aida Kálnins
Mask: Tina Johansson-Gunther
Musik och sångtexter: Richard Hobert
Koreografi: Roine Söderlund
Arrangemang: Tina Ahlin

Foto: Lars Crepin
Kostym: Gunnell Hemmel
Ljud: Mats Lindskog
Klippning: Leif Kristiansson
Ljudmix: Gabor Pasztor

Skådespelare: Göran Stangertz (Mikael), Camilla Lundén (Catti), Rolf Lassgård (Rajje/Raymond), Pernilla August (Tove), Tommy Körberg (Budbäraren), Peter Jöback (Stjärnan), Helen Sjöholm (Kvinnan), Sharon Dyall (Skyltdockan), Anette Friberg (Unga Flickan), Rebecca Liljeberg (Sandra), Mona Malm (Vendela), Sven Lindberg (Ragnar), Nina Gunke, Göran Forsmark, Leif Forstenberg m fl.
Produktion: Cimbria Film i samarbete med SVT Drama Malmö, Sonet Film, Film på Österlen, med stöd av Svenska Filminstitutet, filmkonsulent Mats Aréh.
Exekutiva producenter: Göran Lindström och Bengt Linné.
Producent: Göran Lindström.
Inspelad: på plats i Malmö, Österlen och Stockholm samt studio i Stockholm.
Distributör: Sonet Film, Peter Possne.
Premiär: 15 oktober 1999.

RECENSIONER

”Richard Hobert svarar för säsongens överraskning med en spektakulär showfilm. En svensk ”All that jazz”. Våldigt bra. Hobert imponerar.”
Nils Petter Sundgren, Månadsjournalen och Nyhetsmorgon, TV 4

”Näst sista filmen i serien om De Sju Dödssynderna är också den näst bästa (efter Spring för livet). Men det blir Pernilla August som stjälar föreställningen. Vi har aldrig sett henne så här förr och hon är enastående.”
Mats Weman, Nöjesguiden

”Till styrkan i Hoberts filmsvit hör definitivt rollbesättningarna och skådespeleriet. Bara personregin gör filmen sevärd. Mer frågande ställer man sig till växlingen mellan dröm och verklighet. Filmen tycks mig tvärtom som mest helgjuten när den berättar helt vardagligt, ibland drastiskt, ibland patetiskt, men som alltid med osviklig intuition i skildringen av människor i kris.”
Astrid Söderbergh Widding, Svenska Dagbladet

”Filmen saknar inte berättarmässig driv men själva konstruktionen med olika fiktionsplan verkar ogenomtänkt. När filmsviten, som lutar sig mot de sju dödsynderena, har varit som bäst, innehåller de en kärv medmänsklighet. Den sympatiska livssynen finns även bitvis i Där Regnbågen Slutar som har en överraskande vass, feministisk touch. Men denna gång är den kärnan väl dold i kitschig rekvisita.”
Helena Lindblad, Dagens Nyheter

”Svensk film av högsta klass. Gripande, välspelad, underhållande. En riktigt hel film.”
Leif Larsson, Länstidningen Östergötland

Guldbagge – bästa kvinnliga biroll – Pernilla August

”Hobert leker avancerat med olika stilar med skiftande resultat. Där Regnbågen Slutar innehåller ojämheter och slår ibland över i det melodramatiska. Men Hobert har också en förmåga att träffa exakt rätt i sina moraliska spörsmål.”
Annika Gustafsson, Sydsvenska Dagbladet

”Richard Hobert har ett brett register och han är i alla sina roller ytterst professionell. Jag är ganska imponerad av hur han lyckas väva samman allt, inte minst Mikael's mardrömmar med musikalerna. Här sprakar det om scenografin, om koreografin och av skönsången. Det finns en smittande spelglädje i filmen, en lekfullhet och kraft i regi och berättelse som inte är alltför vanlig i svensk film.”
Monika Tunbäck-Hanson, GöteborgsPosten

”Hans story utspelas på tre olika plan som glider i och ur varandra på ett fångslande sätt. Det är skickligt gjort med djärva tagningar och klipp. Skådespelarna får möjlighet att blomma.”
Diana Holmberg, Helsingborgs Dagblad

”Som film är detta en av Hoberts bättre trots att handling och bildspråk är något ostrukturerad. Lätt att vildduxna scener växlar med scener av mänsklig täthet och visuell precision. Det är cyklarnas afton för hela slanten med Richard Hobert som dresserande cirkusdirektör. Påverkad av Bergman och Fellini vandrar Hobert mellan identitetskriser och tragikomiskt uppvaknande och med Camilla Lundén som en lysande ciceron mellan regnbågens alla blindskär i ett land som kallas Oz.”
Kaj Wickbom, SmålandsPosten och Filmrutan

FÖDELSEDAGEN

HÖGMOD

Till sitt 50-årskalas på Glädjekällan bjuder Mikael in alla som betyder något för honom. Han känner sig som en lycklig man efter musikalsuccén och tänker nu, i all sin själrupptagenhet, överraskningsfria och gifta sig med Catti mitt under festen. Men Catti har tröttnat på alla Mikael's storslagna projekt och funnit sig en annan – hennes plan är att lämna Mikael dagen efter festen. Den soliga födelsedagsfesten blir full av laddade möten.

”Födelsedagen” är sammanfattningen i filmsviten och ett försök att sammanfatta känslotillståndet i det svenska 1990-talet. Den är både ett slut och en ny början.

Det är en film om Folkhemets död, men också en film om födelsen av det nya Sverige. Våra huvudpersoner börjar inse att gamla tryggheter inte gäller längre.

Livet måste börja om med de erfarenheter vi har nu, med någonting kanske litet och vackert i stället för allt det där storslagna Mikael försökt sig på i hela sitt liv.

Det A4-ark som jag skissade grundidén på första dagen, i början av juni -91, det har jag kvar. Och i det finns allt, i starkt koncentrat, som sedan blev.

Men balansen mellan karaktärerna försköts under arbetets gång...

Vänskapen mellan Ingrid och Mikael som växer till kärlek var nog ett sätt för mig att hitta en balans också i mitt eget liv vid den tidpunkten.

Beröringspunkterna med verkligheten har blivit många.

Förhållandet mellan det omedvetna och det medvetna är intressant. Det fascinerande är att det omedvetna både ligger stegen före och efter verkligheten.

Vad kommer av vad? När jag började den sju filmer långa berättelsen så hade jag vid Gud inte en tanke på att den skulle kunna leda till en privat kärleksrelation med skådespelerskan Lena Endre, och inte heller detsamma för Mikael med Lenas rollkaraktär Ingrid.

Jag anade inte att det skulle kunna bli sådana konsekvenser av att angripa de sju dödsyndsdörrarna och gå in i sig själv på det här sättet.

Om jag valt en annan sorts filmer, hade mitt eget liv sett annorlunda ut då?

Och på vilket vis? Det finns en korsbefrukning mellan liv och skapande – ibland är den uppenbar, ibland till synes alldeles lyckfull.

Jag hade tänkt att när Catti i ”Födelsedagen” lämnar honom skulle Mick uppleva en lindring i gemenskapen med vännerna i en slutscen där på 50-årsfesten Men sedan kändes det slutet för öppet. Jag måste låta Mikael få börja tala allvar med en människa.

Och så föddes idén om en musik som inte hörs när Ingrid spelar på sin lilla flöjt från Afrika. Mikael får låna hennes flöjt;

MIKAEL: ”Jag vet inte hur flöjten fungerar. Jag får inga toner ur den.”

INGRID: ”Det är ingen vanlig flöjt. Det är väldigt höga toner. Om man blåser i den när man hamnar i sjönöd kommer delfinerna och hjälper en.”

MIKAEL: ”Så här?”

Mikael blåser på den lilla flöjten utan att något hörs.

INGRID: ”Ja, just så: da-dada-da...”

MIKAEL: ”Va? Hörde du?”

INGRID: ”Ja, da-dada-da-dadada...”

Tillsammans lyssnar de på en musik bara de två kan höra.

FÖDELSEDAGEN (THE BIRTHDAY), 114 MIN.

Manus och Regi: Richard Hobert

Sceonografi: Aida Kalnins

Mask: Tina Johansson-Gunther

Musik: Björn Hallman, Richard Hobert

Ljudmix: Gabor Pasztor

Foto: Lars Crepin

Kostym: Kajsa Tosting

Ljud: Mats Lindskog

Klippning: Leif Kristiansson

Skådespelare: Camilla Lundén (Catti), Göran Stangertz (Mikael), Sven Lindberg (Ragnar), Mona Malm (Vendela), Lena Endre (Ingrid), Pernilla August (Tove), Sven Bertil Taube (Ralf), Börje Ahlstedt (Henning), Jakob Eklund (Erik), Rebecca Lijeborg (Sandra), Helena Brodin (Ellen), Mats Bergman (barndomsvännen), Shanti Roney (Cattis nye man), Thomas Roos (Prästen), Lena Virenius (Eriks exfru), Anki Lidén (Sandra's mor), Solgerd Kjellgren (Busshaufför), Famina Doodli, Nina Hobert, Henrik Roosberg, Johan Roosberg, Sanne Davidson, Victor Nyhagen, Mikael Reslow m fl.

Produktion: Cimbria Film i samarbete med SVT – Drama, Film på Östertulen med stöd av Svenska Filminstitutet, filmkonsulent Lena Hansson.
Exekutiva producenter: Bengt Linné, Göran Lindström.
Producent: Göran Lindström.
Inspelad: på Östertulen och i Malmö.
Distribution: Sonet Film, Peter Possne.
Premiär: 24 mars 2000.

RECENSIONER

”Richard Hobert har inte Bergmans beräknade sofistikerad mer i så fall Victor Sjöströms naivitet och bestämda berättarvilja. I Födelsedagen, den sjunde och sista filmen i den märkliga och vackra serien om de sju dödsynderna, lyckas Hobert förmedla rena glädjestunder. När Födelsedagen är slut känner man en saknad. Man frågar sig; hur kommer det att gå för dessa människor, svensk 90-talsfilms mest levande persongalleri? Det är egentligen fenomenalt hur han lyckas inkludera dem alla. Födelsedagen är en mer än värdig avslutning på detta, det säregnaste spelfilmsprojektet i svensk samtidfilm.”

Carl-Johan Malmberg, Svenska Dagbladet

”En av de längsta slutapplåderna i Göteborgsfestivalens historia. Jag vill poängtera generositeten i människoskildringarna, den storskaliga bredden mellan ytterkantkänslorna i denna tragi-komedi om kärlek och smärta, det vidunderliga friluftsmaleriet i Lars Crépins foto och de härliga skådespelarprestationerna. Men allra, allra mest bör jag nog hävda att Födelsedagen blir något större, finare och varmare varje gång Sven Lindberg är med i bild. Hos honom förenas allvaret med det lättsamma, det ljusa med det plågsamma med en självklarhet som gång på gång får Födelsedagen och publiken att lyfta.”

Sven E Olsson, Arbetet Nyheterna

”En trist födelsedag. När säcken med dödsynder knyts ihop uppstår en springars utan komik. Richard Hobert låter filmklyschorna stå som spön i backen, metaforerna är många, musiken river på hårt och envetet. Det blir fars, men aldrig roligt. Det blir tragiskt, men aldrig sorgligt. Överraskningarna utelir helt, pekoralet lurar bakom så gott som varje buske.”

Johan Croneman, Dagens Nyheter

”Födelsedagen är en av de riktigt bra filmerna i Richard Hoberts nu avslutade svit. Östertulen i Lars Crépins vackra och variationrika foto framstår som Hoberts paradiskildring och givetvis finns skuggan och svärten där. Filmen innehåller några otroligt bra smärtsamma närbilder då hans Mikael inser att Catti bedrar honom och förbereder sitt uppbrott. Det hade varit lätt för Hobert att låta finalen gå i dur men med sin insikt om både människans svårigheter i livet och hennes förmåga till utveckling och ansvarstagande ger han filmen ett överraskande, trovärdigt slut.”

Annika Gustafsson, Sydsvenska Dagbladet

”Historien sammanfattas skickligt med en väl avvägd blandning av humor och allvar.”

Jan-Olov Andersson, Aftonbladet

”Tiden har gått, mycket har hänt, gamla bekanta har åldrats och förändrats, trädarna skall tvinnas samman. Och ändå skall filmen stå för sig själv som ännu ett kapitel i svensk nutidshistoria. Det gör den också... och jag sitter där och tänker: nu fick han allt till det i alla fall.”

Monika Tunbäck-Hanson, GöteborgsPosten

”Sensationellt bra. Vilken avslutning, Hobert! Gripan, rolig och med skådespeleri i särklass. En ren njutning. Glädje och sorg i perfekt mix. Överträffar det mesta som visats på bio på länge.”

Leif Larsson, Länstidningen Östergötland

”En mycket bra avslutning på en ovanlig och spektakulär filmserie.”

Daniel Åberg, Upsala Nya Tidning

”Desperationen, tvivlet, kärleken – allt känns. En stor filmupplevelse.”

Bengt Johansson, Nya WermlandsTidningen

DE SJU DÖDSSYNDERNA (THE SEVEN DEADLY SINS) 1993–2000

HÄNDERNA	(THE HANDS)	1994
GLÄDJEKÄLLAN	(SPRING OF JOY)	1993
HÖST I PARADISET	(AUTUMN IN PARADISE)	1995
SPRING FÖR LIVET	(RUN FOR YOUR LIFE)	1997
ÖGAT	(THE EYE)	1998
DÄR REGNBÅGEN SLUTAR	(WHERE THE RAINBOW ENDS)	1999
FÖDELSEDAGEN	(THE BIRTHDAY)	2000

"I denna märkliga och vackra filmsvit finns svensk 90-talsfilms mest levande persongalleri. Jag hoppas att Richard Hobert fortsätter att tänka lika stort som i "De Sju Dödssynderna" under sitt fortsatta filmarbete. Och med samma värme inför människorna."

Carl-Johan Malmberg, Svenska Dagbladet

"Jag uppfattar honom som naivist. Det är sagor som berättas. Äppelträden bär biblisk frukt. Källans vatten placerar en urskog mitt i det svenska folkhemmet. Det är naturligtvis en riskabel estetik att genomföra i sju långfilmer. Han är en utmärkt personinstruktör, just därför är det synd att han har så nära till det betydelsefulla och ibland tillåter sina figurer berätta samma sak som bilderna. Ändå skulle jag inte vilja vara utan hans sju filmer. De är skillingtryck från den tid som är vår och som inte vill veta av några moraliteter. Därför berättar han dem. Också ett slags motstånd."

Leif Zern, Filmkritik

"Charlie Chaplin hade som motto att göra filmer som publiken tog emot "med ett stort leende och en liten tår." Richard Hobert behöver förvisso inte luta sina filmer mot någon annan filmskapare, men nog skapar flera av hans verk om de sju dödssynderna just de publikreaktioner som Chaplin eftersträvade. Vi är några miljoner svenskar som lärt oss att bry oss om vad som ska hända Catti, Mikael, Ragnar och de andra Hobertgestalterna i denna märkliga svit av filmer."

Sven E Olsson, Arbetet Nyheter

"Det djävaste svenska filmprojektet under 90-talet. Vågat, inte bara därför att det tycktes sanslöst att från början bestämma sig för sju filmer, utan också därför att Hobert har berättat så enkelt om det stora och svåra i att leva rätt. I hans filmer finns en värme och en balanserad sentimentalitet som är mycket avväpnande. Jag tackar hjärtligt för denna sju filmer långa fest."

Monika Tunbäck-Hanson, GöteborgsPosten

"Det är imponerande hur skickligt Stangertz har tolkat Mikael utveckling. För Camilla Lundén innebär filmserien ett stort genombrott. Ett av 1990-talets mest ambitiösa och minnesvärda svenska filmprojekt."

Jan-Olov Andersson, Aftonbladet

"Hobert har fått både hyllningar och kritik för sin storsatsning. Men även när filmerna varit splittrade upplevelser så har de varit upplevelser. Av alla utmärkta skådespelarinsatser kommer Sven Lindbergs och Camilla Lundéns att lysa klarast när man ser serien i backspegeln."

Bernt Eklund, Expressen

"De positiva intrycken tar över när Richard Hobert avslutar sin mångsidiga och engagerade skildring av det svenska 90-talet mot bakgrund av ett briserande folkhem. Med sin insikt om både människans svårigheter i livet och hennes förmåga till utveckling och ansvarstagande ger han filmen ett överraskande, trovärdigt slut."

Annika Gustafsson, Sydsvenska Dagbladet

"Denna gigantiska fresk av människor, fest, förväntningar, överraskningar, sorg och glädje. Hela filmsviten bjuder på utmärkt ensemblespel – skådespelarna vänder ögonen mot varann och genom deras ögon ser vi ut på det svenska 90-talet."

Ingela Brovik, Helsingborgs Dagblad

"Det är svårt att inte bli en aning sentimental när man betänker att detta är slutet på ett av de mest ambitiösa projekten i svensk film. Hobert förnekar att det om femton år kommer en "Mikael och Catti – vad hände sedan?" Hoppas han har fel."

Erik Helmersson, Avisa

"Unik och spektakulär filmsvit. I och med Födelsedagen avslutas ett projekt som lämnar ett tomrum efter sig på biograferna. Det är en imponerande bedrift."

Daniel Åberg, Upsala Nya Tidning

"Det är ett stonverk Hobert gjort. Hans filmsvit tar en framträdande plats i den svenska filmhistorien."

Bengt Johansson, Nya WermlandsTidningen

"Det mest utmärkande för hela den här filmsviten är Hoberts förmåga att hålla trovärdig närhet till människor, miljöer och centralt mänskliga motiv. Utifrån sina egna välskrivna och närvaroladdade manus har han mycket övertygande gestaltat svensk verklighet."

Henry Lundström, Sundsvalls Tidning

"Richard Hobert har med denna långa serie av filmer skrivit in sig i svensk filmhistoria."

Roland Johansson, Borås Tidning

"Där många charmerats och gripits av filmer som Glädjekällan och Ögat har andra istället dömt ut projektet som platt, pretentiöst eller helt enkelt tråkigt. Själv hör jag till dem som fascinerats. Hobert har genomgående handskats med såväl rollfigurer som aktörer på ett ytterst medvetet och förslaget sätt. Här finns en närmast anakronistisk självreflekterande hållning som inte bara understryker Richard Hoberts egenart som filmskapare utan också räddar hans verk från övermodets hotfulla fallgropar."

Per Westerlund, ERGO

"Richard Hoberts filmsvit om de sju dödssynderna måste vara något av det mäktigaste som skapats inom svensk film. Naturligtvis har vi väl lite till mans vår egen favorit eller favoriter bland de sju filmerna. Men helheten är fullständigt lysande."

Lasse Larsson, SydÖstran

Sveriges Filmfotografers Pris – "Filmgalan" (Golden Aperture Award) – till Lars Crépin för filmsviten De sju dödssynderna – "För särdeles förtjänstfullt arbete"

BONUSFILMEN

"EN FILMSKAPARES HEMLIGHETER" DVD

Richard Hobert, regissören bakom Sveriges största filmprojekt genom tiderna, var länge förtegen om vilka dödssynder som beskrevs i dödssyndsvidens sju långfilmer. Allt eftersom seriens filmer avlöste varandra på biograferna, med alltmer stigande publiksiffror, ställde sig fler och fler frågan; vilka dödssynder i tur och ordning var det som ställde familjen Perssons liv på sin spets?

Nu vet vi svaren! En sommarkväll på Österlen år 2000 avslöjade Richard Hobert dem. Upptäck svaren i den här dokumentären av Martin Thomas Dahlström, som har följt regissörens arbete med dödssyndsviden i sju år.

Hobert själv och huvudrollsinnehavaren Göran Stangertz avslöjar också nya hisnande djup hos dödssyndsviden när de öppenlydligt och modigt berättar varför det var en livsnödvändighet för dem att göra den. "En filmskapare och hans hemligheter" innehåller ett generöst bildmaterial ur Richard Hoberts imponerande konsekventa filmografi. Musiken, glädjetårarna och skräckryningarna rymms alla i denna komprimerade dokumentär om regissörens stora verk – precis som dödssyndsvidens tidlösa frågor om oss människor och den värld vi håller på att skapa oss.